

nič ali pa le malo kaj umejo, bil bi napredek na tacihi gimnazijah nemogoč, stariši bi zastonj svoj denar trošili, otroci zastonj dragi čas trčili. — Gola resnica, al kaj mara magjaron al nemškutar za resnico.

### Mnogovrstne novice.

\* *Koliko Avstrijancev se je lani preselilo v Ameriko.* Časnik „Bremer Handelsblatt“ daje statističen pregled, v katerem popisuje, da na poti iz Bremena se je lani iz našega cesarstva preselilo 8328 ljudi v Ameriko; med temi je bilo 7273 Čehov, 58 Ogrov, 997 pa ljudi iz družih dežel.

\* *Število vojsk in bojev v Avstriji.* Po vladanji cesarja Maksimilijana ali od leta 1594., tedaj v preteklih 277 letih je Avstrija skupaj imela 6839 večih vojsk in manjših bojev, po takem med 99.720 dnevi skor na 14. ali 15. dan pride en boj. Od leta 1600. šteje Avstrija sploh le 111 mirnih let, nasprot pa 160 vojskinih let.

\* *Državni zakonik v jeziku slovenskem velja* letos dva goldinarja, ki se najceneje s pošto nakaznico za 5 kr. naroči v c. k. državni tiskarnici na Dunaji. — Lani je bilo slovenskih zakonikov naročenih na Kranjskem 265, na Štirnskem 226, na Primorskem 92 in na Koroškem 3. Občine morale bi ga imeti v jeziku svojih občanov, ker se nihče ne more izgovarjati z nevednostjo postave.

\* *Maročičev polk št. 7*, ki je dozda novince dobival samo iz Koroškega, za naprej izključljivo ne bo več koroški polk, ampak se bo pomnoževal po novincih iz Goriškega, in sicer iz tominskega in goriškega okraja. Tako si pridobi zopet več število Slovencev.

### Dopisi.

Iz Gradea 7. sječ. — V velikem strahu je včeraj bilo naše mesto. Že 4. dne t. m. so žugali delalci tukajšnji, da bodo vse pivarnice pokončali, ako ne bodo cene piva (pira) znižali. Povedati moramo, da so pivarji ceno povikšali za 50 kr. pri vedru. Ker tedaj mestni gosposki ni obveljalo, da bi bile pivarnice ceno znižale, je bilo včeraj strašno. Okoli 3000 delalcev in delavk, pa tudi druge drhali je privrelo skupaj, ki so kričeli: „znižajte ceno piva!“ se vlekli skozi mesto k Šreinerjevi pivarnici in ondi so razbili in potolkli vse. Mestna policija nikakor ni mogla vkrotiti razbuke; prišli so vojaki peš in konjiki vmes, ki so z bajoneti mirili razkačeno ljudstvo, katero, pri eni pivarni razkrojeno, je vrelo k drugi, namreč Steinfelderjevo, Reiningshausovo in uno v Prankenovih ulicah. Tudi Puntigamovi bi se bilo hudo godilo, da ne bi bili vojaki poprej zunaj kakor divja drhal. Ranjenih je okoli 100, mrtva sta dva. Tako nemški Gradec, glavno gnjezdo „liberalizma“ današnjega, že vživa sad, ktere ga si je samo vsejalo! Le tako z novošegnim „liberalizmom“ naprej, bodo že prišla še druga mesta na vrsto. „Kdor veter seje, bode vihar žel“. Da tistih 50 krajev pri 40 bokalih piva ni pravi vzrok te prekucije, to je gotovo; vzroki so globokeji in „liberalizem“ in „brezverstvo“ jim gladita pot. Zato le tako naprej!

Iz spodnjega Štajarskega 8. svečana. — Naznanite drage „Novice“ svetu, kako da celjski c. kr. okrajni glavar g. Schönwetter umé domači naš slovenski jezik. Slovenski dopis, ktere ga je od neke uradnije iz Ljubljane prejel, poslal je kr. prevoditeljstvu (Uebersetzungs-Bureau) v Zagreb v prestavo (!), to pa mu je omenjeni dopis — se ve da v nemški rešitvi — s tem pristavkom nazaj poslalo, da se njegovi želji ne

more vstreči, ker je prvi dopis v slovenskem, v Zagrebu nerazumljivem (!) jeziku pisan. Da gosp. Schönwetter-u Zagrebški urad ni hotel na postrežbo biti, je čisto naravno, če tudi iz drugega vzroka kakor onega, ki ga je navedlo; — da pa je Celjski okrajni glavar, ki ima največ s slovenskim narodom opraviti, tak ignorant, da slovenskega jezika ne ume, ali pa tako hudoben, da ga umeti noče: vse to je dejanski dokaz, kakošne uradnike ima še dandanes slovenski narod!

Iz Celovca. — „Beseda“, ki so jo 4. dne t. m. Preširnu na spomin napravili tukajšnji dijaki v Šrederjevi dvorani, se je izvršila na čast slovenski mladeži in na veselje obilo zbranih rodoljubov. Program, lepo sestavljen, posebno v pevskih zborih, je izbudil občno zadovoljstvo. V mestu, ktero stanovitno zatajuje pravice slovenskemu narodu, domoljuba dobro dé slišati domače glašove navdušene mladosti.

Od Soče. — Prejmite „Novice“ še enkrat v obrambo Vašega „dopisuna“<sup>1)</sup> — „nenazočega Sočana“<sup>2)</sup> — to-le: Kakoršna grča, takošen klin — bi lahko jaz rekel, da ne bi bilo me sram, posluževati se izrazov, s kakoršnimi v časniku „Soči“ svojo zadrego zakrivajo patentirani rodoljubi goriški — zadrego gledé na po meni izjavljeno zahtevanje udov tamošnjega političnega društva, da se priobči letni račun, število družabnikov in uradni zapisniki. V šte. 6. od 10. dne t. m. datuje patentirani organ nek res prav hribovsk dopis „iz tominskih hribov“, kojemu je podoba, kakor da bi bil pisan blizo kake norišnice. Iz njega naj posnamem in pojasnim tri misli. Prvič se vedejo ti ljudje, kakor da bi bili faktor v slovenski politiki, faktor vzlasti tudi proti — Auerspergu. Bog Vas previdi! Kaj ste pozabili, da ste si dali v 5. listu „Soče“ sami eklatantno nezaupnico? Niste li v omenjenem listu patent podelili dvema popred v kot ponatisnjenima narodnjakoma — dr. L. in dr. T. — in postavili ju (celó premilostljivo!) in razglasili ju za „voditelja“? Zakaj niste Vi sami agitovanja za kupčijsko zbornico vodili? Voditeljstvu ste se toraj odpovedali, in to je pravo. S tem pa ste s politiko svojo in veljavo ostali na cedilu. — Drugič pravite, da jaz iščem „nesloge in prepira!“ Če imate vse, kar koli kdo v kakem časniku sproži, za prepir z Vami, potem sem jaz res prepirljiv. Da ne bi se Vi identificirali z narodnostjo in se ne napihovali, kakor ona zelena žival v basni, ne bi povsod videli prepira. Kratka in plitva „reflektacija“<sup>3)</sup> morala bi dovèsti Vas k preverjenju, da niste vredni, da se kdo z Vami prepira. Pa denimo tudi, da bi se komu dostojno zdelo, pričkat se z Vami, nikar ne mislite, da bi zavoljo Vas nevarnost pretila slovenstvu, ali da bi se s tem pospeševala sovražna mu politika nemškutarsko-italijanska. Ponižnost je lepa čednost. — Tretjič ne imejte z Vašimi hribovskimi dopisi nedolžnih Tomincev za bečce, akoravno je zdaj predpus, kajti, če znabiti sedaj Vaših namenov še dobro ne poznajo, bodo jih po takih „dopisih“ (?) gotovo v kratkem začeli spoznavati. — V ostalem smo prijatelji in nadejam se, da, kedar boste enkrat dobre volje, in če ne prej, v 52. listu „Soče“ t. l., podelite, kakor ni davno gg. L.-u in T.-u, tudi dopisunu „Novic“ patent rodoljubja, za kojega se Vam že naprej zahvaljuje. — „Opazkama vredništva“ naj

<sup>1)</sup> Ta izraz je vzet iz Knigge-a „Sočinega“. Pis

<sup>2)</sup> V poslednjem mojem dopisu je v podpisu „nenazoči Sočan“ slovka „ne“ odpadla v tiskarnici. Po takem odpadejo neslanerije v 1. opazki vred. „Soč.“ Pis.

<sup>3)</sup> Beseda vzeta iz latinskega slovarja „Soč.“ vredništva. Pis.

odgovori, kdor ju umeje, če ga je volja. — Ve pa grde „stare“\*) „Novice“, zakaj odpirate svoje predale dopisunu od Soče? zakaj ne pustite monopola nedotakljivim in vselej nezmotljivim „rodoljubom“ goriškim?

Iz Gorice 11. sveč. — „Pesni in povesti na poskušnjo“ se dobivajo po znižani ceni po 10 kr. pri spisatelju Janku Lebanu v Gorici.

Iz Trsta 12. jan. — Beseda v Rojanski čitalnici 4. dne t. m. v spomin Vodniku se je izvršila spet tako dobro, kakor je že navada v marljivem tem narodnem zavodu; gledališka igra „Klobuk in životopis Vodnikov“ sta posebno zanimivala občinstvo. Ples po „besedi“ je povzdignil veselje. Tudi čitalnica Tržaška je napravila v soboto ples. Pa le ples in samo ples? bode vprašal ta in uni. Da! samo ples; v tržaški čitalnici je res to čudno, da ni onega narodnega gibanja kakor bi imelo biti vzlasti pri tako odličnih močeh, kakor jih društvo ima. Večkrat sem že slišal glasove, da v tržaški čitalnici se le „pleše za narod“, vse drugo pa, kar bi lahko bilo, kakor drugje, ostaja na strani. Slovenski možje! na noge, da se ne bode reklo, da narodna stvar umira v Trstu.

Narodni postopač.

Iz Osilnice 6. sveč. (*Dva berača kočevska volilca pod okrajnim glavarjem Fladung-om*). Prišlo je bilo v soboto 9. decembra 1871. leta pet mož iz Osilnice k prvotni volitvi v uradnijo g. okrajnega glavarja. Eden teh petih mož zagleda dobro znanega brkastega Kočevarja, in pravi svojemu županu: „Glej, kaj ta Kočevar tukaj opraviti ima?“ Župan odgovori: „K volitvi je prišel.“ „Kako k volitvi?“ reče prvi; saj ste Vi župan nam govorili, da samo večji gruntarji z 10 gold. ali še več direktnih davkov smejo voliti. Ta Kočevar nima pa nobenega posestva.“ Na to župan: „Kako bi se nek upal sem priti, ako ne bi pravice imel?“ — Čez 14 dni potem gre prvi Osilniški volilec k svojemu županu in se peljeta po nekem poslu memo sela „Ribjek“ po imenu, kar pride uni brkasti berač iz sela ven s polno vrečo na hrbtu. Volilec brzo županu pokaže berača in pravi: „Vidite Ožura (župan) tistega Kočevarja, ki nam je v uradnji Fladungovi pomagal voliti, sedaj pa spet tu goljufá siromake. Župan berača ošteje, da je slepar s temi-le nemškimi besedami: „Du Betrüger gehst betteln, in Gottschee aber Deputirte wählen, wart du Kerl, wart, wir werden dich schon transferiren.“ Berač to čuvši teče in beži, kar more. Čez 4 dni pride ravno ta berač v hišo omenjenega volilca, se ve, ne vedoč, da je to hiša onega, kateri mu je v uradnji zažugal: „Čakaj ti presneti Kočevar, le pridi spet k nam beračit, ti bom že pokazal goljufati uboge ljudi!“ Berač po svojem jeziku moli in prosi ubogajme. Osilničan ravno pri obedu sedi in pusti Kočevarja izmoliti, potem pa vrata zapre in mu resno reče to-le: „Glej, ti slepar Kočevski, sedaj te bom dal od 2 mož tirati k županu. Naš župan je ukazal pred cerkvijo oklicati, da nobeden ne sme prositi brez siromašnega lista; ti pa celó grunt imaš in tako goljufijo uganjaš; le počakaj, naš župan te bo naučil kozjo molitev!“ In res prideta 2 moža in

selski župan (odbornik); berač vidi, da to ni prazno žuganje, se počne jokati in pové vso resnico, se vé da po nemški: „Ljubi moj prijatelj! prosim Vas v božjem imenu, jaz sem nedolžen. Meni je bilo to zapovedano od našega „purgermajstra“; jaz sem moral iti volit, saj sva bila dva ondukaj, vsaki je dobil dva goldinarja za pot, opravo nama so pa posodili.“ — „Od kod pa vendar si?“ vpraša Osilničan. „Iz Mozelske fare sem siromak, na nogah pokvarjen, in sem prisiljen beračiti.“ — Na to se Osilničanu v srce smili in reveža poduči, naj nikoli več take sleparske volitve ne prevzame, mu dá jesti in kupico vina piti. In trdo je berač obljubil, da nikoli več ne bo kaj tacega storil. — Mi pa po takem gosp. Fladunga pred vsem svetom vprašamo: kako to?!

Iz Krškega 1. sveč. — Beseda tukajšnjega pevskega društva 4. dne t. m. Vodniku v spomin je v vseh razdelkih bila z živahno pohvalo sprejeta. Gospodičina Marija Krašnarjeva, nadučiteljica v Radgonu, je pevskega društvu poklonila lavorov venec s krasnimi svilnatimi trakovi narodnih barv in z zlatim slovenskim napisom. Za mili ta dar in prejšnje njeno delovanje, to je, spremljevanje petja na glasoviru pri društvenih besedah zaklicalo je pevskega društvo nepozabljivi gospodičini zahvalo s trikratnimi gromovitimi „živela“-klici! Pozdravili smo tudi ta večer predrago čitalnico Rojansko, in bratovski naš pozdrav je odzdravila ona isto tako prijazno. — Radovali smo se do belega dne. Da pa smo mogli Vodnikovo besedo spodobno izvršiti, smo tukajšnjemu odvetniku in predsedniku pevskega društva gospodu Franju Bratkoviču in soprogi njegovi posebno hvalo dolžni, ki sta za to veselico preprijazno odstopila svoje sobe. Vprihodnje dobimo lože prostor, da se nikake zadrege ne bode bati. O postu namerava društvo petje s tombolo napraviti. — Zdaj pa nekaj žalostnega od našega okraja. Roparstvo v Krškem in okolici njegovi bilo je preteklo leto skor na dnevnem redu; v 3 trgovske prodajalnice samo na Krškem so roparji ponoči skozi močno zidovje predrli in mnogo blaga odnesli; isto tako v več krajih okolice naše; opazovalo se jo na vse strani, al nikakor se roparjem ni moglo na sled priti. Kar pride 24. dne u. m. nepodpisano pismo po pošti iz Ljubljane z naznanilom, da v tej in tej hiši se bode ropano blago našlo. Tukajšnja c. k. sodnija to reč v roke vzame in res se je v Leskovcu pri Mici Kerin-ovi, vdovi in krčmarici, in pri drugih več vkrađenega blaga dobilo. Mico Kerinovo, njeno hčer in sina Miha Kerin-a, čevljarja, kateri je že več let v Lipoglavu zaprt bil, 2 Budkovca, Goršaka je žandarmerija v Krško, in čez nekatere dni v Novomestu tirala k viši sodnji. Kakor Leskovčani govorijo, utegne več oseb v to roparsko skupščino zamatanih biti in mnogo vkrađenega blaga še skritega. Od naše c. k. sodnije pričakujemo zdaj več energije v tej zadevi. C. k. sodnija v Novem mestu bode gotovo naglo, natančno in ostro hudodelstvo preiskovala in ostro kaznovala roparsko drhal.

Iz Ljubljane. — Državni naši poslanci so večidel bili nekoliko dni domá, ker niti gališka resolucija niti zasilna volilna postava niste bile na dnevnem redu. Neki časniki, ki po vseh kotih iščejo povodov, da bi iztirali naše poslance iz državnega zbora, so te dni iznajdli sopet nov sveder, namreč ta, da finančni odsek bode zboru predlagal, da se kranjski deželi za zaklad zemljiške odveze letos namesti 90.000 gold. brezplačno izposodi le 40.000 gold. „No! — piše neki mož — zdaj boste vendar domú šli; vsaj ste zato ven šli, da dežela dobí 90.000 gold.“ In za njim sta pisala Peter in Pavel — pa vsi so pisali, kar ni res! Naši poslanci so le zato in prav zadnji šli na Dunaj, ko so

\*) Stare „Novice“ — to je priljubljen izraz vsem tistim „mladoslovenskim“ časnikom, ki od danes do jutri živijo, pa vendar sami na vse kriplje in celó z umazanimi sredstvi delajo na to, da bi se pri življenji ohranili od leta do leta ter bi radi Metuzalemovo starost dosegli, da bi le — mógli. Po čemur tedaj nekteri pisaci na vso moč hrepenijo, da bi podaljšali starost svojim listom, to, mislijo, da je ps ovka „Novicam“, ki bi se nesrečne čutile, ako ne bi z enim listom na različnem polji, ki ga one obdelujejo, narodu našemu več koristile, nego taki časniki s celo rajdo svojih listov, ki samo od škandala živijo.

razen Čehov že federalisti vseh drugih dežel zunaj bili. Če pa državni zbor hoče z omenjenim odbitkom nagajati Kranjski deželi, nagaja najbolj le vladi, kajti ona je poročstvo prevzela, da vsaka dežela poplačuje v redu dolžna pisma zemljiške odveze; če ne dá posojila za primanjstvo, se pa obligacije ne bodo plačevale. Našim poslancem se zato v državnem zboru še posebno poganjati ni treba.

— (Iz seje deželnega odbora 9. februarja.) Dopis vladni, da že tolikokrat sklenjena postava zaradi učnega jezika v ljudskih šolah in učiteljskih pripravnišnicah zopet ni potrjena, se je vzel na znanje ter se bode prihodnjemu deželnemu zboru o tem poročalo. — Ker sta župana v Št. Jerneju in v Semiču s opravičeno prošnjo zahtevala odveze od županovanja, se je v imenovanih občinah volitev novih županov ukazala. — Na vlogo neke občine za deželno postavo o preskrbljevanji ubogih se najpopred bode obravnave in sklepi družih deželnih zborov pregledali. — Zaradi izročevanja denarnih kazni za poljsko in gozdno poškodovanje v deželno-kulturni zaklad se bode razposlala vsem županstvom okrožnica v poduk, ker nekatere občine zdaj te denarje za druge namene rabijo. — O prenapredbi sedanje občinske postave bode 23. dne t. m. posvetovanje pri deželnem odboru, v katero se je razen vladnih zastopnikov povabilo tudi nekoliko županov iz Gorenškega, Dolenskega in Notranjskega v ta namen, da na podlagi dosedanjih skušenj povedo pomanjkljivosti sedanje občinske postave in da izrečejo svoje misli o pravicah in delokrogu občin in podobčin. — Dopis c. kr. ministerstva notranjih oprav od 11. jan., da ostanejo za letošnje leto še okrajne blagajnice (Bezirkskassen) na Kranjskem, se je na znanje vzel.

— Gosp. pl. Karol Wurzbach odstopi tedaj od c. kr. deželnega predsedstva, in to po lastni svoji prošnji. Zato pa je zdaj vrisk in ukanje „v Izraelu“ — ustavoverski nemčurji poskakujejo veselja, nesramni lažnik „Tagespoštari“ pa svetom naznanjuje zaslugo, da njegove psovke so dr. Wurzbachu vrat zlomile, — njemu, kterega je „veliki izdajavec“ Hohenwart za deželnega predsednika naredil, — njemu, ker pri zadnjih volitvah deželnih poslancev ni s silo birokratično pritiskal na volilce naše tako, da bi nemčurji bili dobili večino v zboru kranjskem, — njemu, ker strupeno ne sovraži duhovščine in narodnjakov „klerikalcev“ itd. V tem članku, v kateri se „Tagespoštari“ raduje nad umazano svojo „zmago“, pa dodaja še drugo grdo laž, da dr. Wurzbach dobi zdaj za 3četrletno službo „penzijo deželnega predsednika“ za vse svoje žive dni! — Ves svet vé, da pl. Wurzbach nikoli ni stal v taboru narodne stranke; al tudi to so vedeli narodnjaki, da on nikoli ni bil zagrizen sovražnik narodnosti naše in duhovščine naše, kakor ga je hotla imeti tista tukajšnja klika, ki je edina kriva, da ne pridemo do miru v deželi naši in narod naš ne do pravic svojih. Pa to tudi vé národna stranka, da v deželnem zboru, dokler mu je kot državni glavar predsedoval, je pravično na vsako stran vodil zborovanje, in ker je vedela, da ima srce za materialni blagor naše dežele, ga je zato enoglasno volila v prevažno deželno komisijo za uravnavo zemljiških davkov. — Ko pa je „Tagespoštari“ v omenjenem članku v blato pomendral odstopivšega deželnega predsednika, na izpraznjeni stol predsedstva posaja glavarja konstitucionalcev dr. Suppana ter hosana poje ministerstvu, da si je tega moža izvolilo. Mi sicer do sedanjega ministerstva celó nikakoršnega zaupanja nimamo, al da bi tako grešilo v svojem ustavoverstvu, da bi se dalo sukati po celó tako siromašnih klikah, kakor je ljubljanska, ki v celi deželi razen Ko-

čevja nikjer nima tál, tega do danes še ne moremo verjeti. Da pa bralci naši zvedó, kako „Tagespoštari“ dr. Suppana priporoča, naj jim nekoliko povemo iz pesmi njegove. „Če komú, bode gotovo dr. Suppanu obveljalo, mavrico liberalizma razpeti nad kranjsko deželo; on bode temveč steber ustavoverski stranki, ker je mož dejanja, mož eneržije in železne volje, da zatara klerikalce v deželi in inteligenciji kranjski pripomore do zmage čez Rimljake“. — No! narod naš in vi narodnjaki klerikalci, ali se ne tresete kot šiba pri takošnem popisu c. k. deželnega predsednika „in spe“? — ali ne slišite že gilotine, kako brusi nože, da glave odseka vsem, ki ne bodo pokleknili brž pred ustavoverskega brezverskega boga? Zdajci vas bodo bezirkshauptmani, Grčarji in financdirektorji gnali kot krotke ovce k volitvam, da bote volili kakor bodo „Tagblattovci“ ukazali! — „oder was“? Našim nemčurjem so res že možgani tako se zmehčali, da si domišljujejo, da se kdo briga za birokratično silo. Naš narod že celih 10 let hodi v šolo volitev; on zna postaviti, da voli, kogar on hoče, in on pozná možé, kterim more zaupati. Cel regiment ustavovercev in njim na čelu dr. Suppana bode naš narod v kozji rog vgnal, — zato bodo že, kakor dozda, skrbeli slovenski naši možje! In če pride tudi dr. Suppan na vrhunec deželni vladi, naj ne zabi ominosnega pregovora, ki dandanes velja pri ministrih tako kakor pri deželnih predsednikih: „heute roth, morgen todt“.

— (Pri naših komisijah za uravnavo zemljiških davkov) se je nenadoma zgodila neka velika prememba; prišla je kakor strela z jasnega neba, ker nekteri gospodje niso izvrševali svojega pòsla tako, kakor bi moralo biti. Zato je g. Bachman prestavljen v Gradec, g. Bayer v Hrudim, g. Pajku je vzeto vse drugo delo in se mu pustilo le administrativno področje, za tehničnega referenta pride nek viši nadzornik iz Prage.

— (Zavarovalne banke „Slovenije“) gospodarski svét je 11. dne t. m. imel v Ljubljani prvo ustanovljaljočo sejo. Obsegala bode ta banka, na akcije (delnice) osnovana, o kateri bomo še večkrat govorili, zavarovanje škode, ki se godi po ognju, po toči, pri vožnji blaga po vodi ali kopnem, in pa zavarovanje človeškega življenja. Gospodarskega sveta dvanajsteri udje so: knez Leopold Salm-Reifferscheid (predsednik), dr. E. Costa (podpredsednik), Andrej Pirnat, Vekoslav Pesarič, Michael Herman, dr. Jož. Ulaga, dr. Val. Zarnik, Jožef Hauswirt, dr. Štef. Kočevár, dr. Alojzi Valenta, Janez Stuhec, Karol Ahčin, Florijan Konšek, dr. Franjo Radej (gospodarstva svetovalci), Jak. Kureš, Fr. Šentak, Fr. Rapoc, A. Žvanut pa namestniki. 25. dne u. m. je ministerstvo, kakor so „Novice“ že povedale, napravo te banke dovolilo. Kmalu bode tedaj se začelo podpisovanje akcij (delnic), kterih se bode izdalo 300, ena akcija po 200 gold., za katero pa se bode vplačalo le 40 odstotkov po kursu z 85 odstotki, tedaj za eno akcijo le 68 gold. 40 kr. Obresti (činža) dobijo akcionarji po 6 gold. in pol od 100, vrh tega pa še naddelilo (naddividenda), ki bode banki došlo iz čistega dobička. Ker tudi slišimo, da za vse razdelke zavarovanja bode banka „Slovenija“ stavila kar mogoče nizko tarifa, se po takem sme nadejati dobrega pospeha.

— („Vrteca“) 2. list, zakasnen po dolgi in nevarni bolezni gosp. izdatelja in vrednika, je prišel včeraj na svetlo. Radujemo se njegovega prihoda temveč, ker nam je ob enem zdravniško spričalo, da je gosp. Tomšič spet na trdnih nogah, kteremu po takem iz srca ključemo: na zdravje!

— (Čitalnični odbor) je v svoji poslednji seji sklenil zahvalna pisma poslati vsem gospodom in gospám, ki so sodelovali pri besedi Vodniku na spomin in pri

tej priliki pa je enoglasno grajal tisto hudobno kritiko v „Sl. Nar.“, ktera utegne pri divjakih na svojem mestu biti, a nikjer drugje. Po mnogih gospodarskih obravnavah se je sklenilo, da čitalnica o postu napravi dve besedi: eno 25. dne t. m., drugo 17. dne marca. Na velikonočni pondeljek namerava čitalnica v dežel-nem gledališču napraviti veliko besedo siromakom dolenskim in notranjskim na pomoč in za združeno delovanje naprositi dramatično društvo in društvo „Sokola“.

— (*Devetnajsta predstava dram. društva*) v dežel-nem gledališču bo v nedeljo 18. t. m. Predstavljala se bode prvokrat burka „Prvokrat v gledališču“ in se ponavljala mična opereta „Pot po nevesto“, ktera je pri prvem predstavljanju tako dopadla, da je bila enoglasna želja, naj se kmalu ponavlja. Pričakovati je, da bode gledališče prav dobro obiskovano, ker ravno ta opereta je prizadela pri prvi predstavi društvu obilno stroškov.

— (*Pobirki iz časnikov.*) „Brencelj“ je v zadnjem svojem listu jako dobro brenčal pred ušesi mnogih velikih in malih gospodov. Posebno dobro je načrtal „postavo, po katerih se odpravijo vsa semenišča in na njihovo mesto napravijo kosarne“, — dvogovor: „Hrvat pred ogerskim ministrom“, pogovor dveh gospodinj“ itd. „Pogovor dveh gospodinj“, posnet nekoliko po Vodnikovih ideji: „nemški in kranjski konj“, kaže šaljivo sliko kurnika, razdeljenega na dva razdelka, v enem (z napisom „za Nemce“) se vidi pitano, v drugem (z napisom „za Slovane“) pa sloka kuretina. Pred kurnikom stoji „Avstrija“, na strani pa „Rusija“, s katero se pogovarja tako-le:

Rusija (praša „Avstrijo“): Kako to, da je v Tvojem kurnjaku na eni strani kuretina tako debela, na drugi pa tako „kumerna“?

Avstrija. Ne vem, kako je to! Saj dam na obe strani obilo piče. Prva stran se mi lepo redi, a druga vedno godrnja in se ne redi nikakor. Je že menda slabšega plemena.

Rusija. Menda se motiš! Vzrok bo piča sama. Daj obojim enake piče, pa boš videla, da Ti kuretina na drugi strani ne bo godrnjala, marveč se ti redila, kakor na prvi strani. Dokler boš pitala nemško kuretino z „groši“, slovansko pa le z „obljubami“, ne bo bolje. Potlej sosedje pač lahko pravijo, da ne umeš vse kuretine dobro rediti. —

— „Slov. Nar.“ je v svojem poslednjem listu za potrebno spoznal razjasniti podlago, na kateri je nekoliko zagrebških Slovencev dr. Razlagu zaupnico poslalo „za odvažno postopanje nasproti nakanam politikarjev kranjskega domačinstva“. Nemškutarski časniki „Tagbl.“, „Tagespošta“, „D. Ztg.“, „Presse“ i tutti quanti so to zaupnico obračali kot vodo na svoj mlin. O tem pa se huđuje „Slov. Nar.“ — al po naši natančni vednosti prav po krivici. Nemškutarski časniki so pravo trdili, samo to so preveč rekli, da je bila pravda za „deutsche Aerzte“ (nemške zdravnike), kajti šlo je samo za dr. Keesbacher-ja, ktereja je dr. Razlag pod svojo brambo vzel. Zagrebškim Slovincem nihče ne more braniti, da zaupnice pošiljajo komur koli jim je drago; al svetovati bi jim bilo, da bi se bili popolnoma informovali, predno govorijo, ko je le za Keesbacher-ja šlo, „o nakanah politikarjev kranjskega domačinstva“. — O tem se nam je potrebno zdelo pojasniti razjasnilo „Slov. Nar.“, mislé, da nam ne bode treba obširnejšega razkladanja, ktereja smo se do zdaj v miroljubji svojem ogibali, dokler ni „Slov. Nar.“ prinesel neoportunega glasila zagrebških Slovencev.

## Novičar iz domačih in ptujih dežel.

*Iz Dunaja.* — O dveh važnih novicah iz državnega zbora imamo poročati danes.

Ministerstvo je predložilo zbornici poslancev tisto postavo, o kateri se je že tedne in tedne govorilo, po kateri v sili, če kak deželni zbor voli poslance v državni zbor, ti pa ne gredo ali če tudi le eden ali drug izmed njih ne pride, dobí vlada pravico, kar naravnost v taci okrajih po volilcih tistih okrajev volitev poslancev v državni zbor ukazati. Zato se ta postava imenuje zasilna volilna postava. Ta paragrafček, ki le nekako dopolnjuje decembersko postavo o direktnih ali neposrednih volitvah, je tako nedolžen, da bi tudi vsak federalist mogel za-nj glasovati, ako bi vsa postava direktnih volitev ne bila zoper paladium ustavne svobode, to je, zoper deželne ustave. Mislilo se je dosihmal, Bog vedi, kako strašanska bode ta novêla in da segala bode tako deleč, da — če z večino glasov izvoljeni poslanci ne bi hoteli iti v državni zbor — bi vlada pravico imela poklicati v zbor družega, ki je dobil manjšino glasov. To bi bilo nevarno, to bi vladi v naročje utegnulo pripeljati tu in tam kakega njej privrženega poslanca, — al take manjšinske postave se ministerstvo vendar ni upalo na svet dati. Po tej krotki novêlici pa ne bode nič opravila; kajti volilci bodo po tej zasilni postavi gotovo spet si izvolili svojega prejšnjega poslanca, in če ta spet ne gré v državni zbor in tretjič in četrtič izvoljen ne gré, potem vlada nima nikakoršne sile več — in zastonj je „zasilna“ postava. Radovedni smo zdaj le na obravnavo te postave v državnem zboru.

Druga važna novica je ta, da pododsek, ki je v pretres dobil gališko resolucijo, je po dolgem dolgem prevdarjanju dovršil svoje delo. Kako bodo gališki poslanci sprejeli to, kar jim ustavoverci hočejo dati, od tega je odvisna osoda državnega zbora in ministerstva. Glavne zadeve gališke resolucije so: deželnemu zboru odgovorna vlada, lastna najviša sodnija, popolno postavodajstvo civilno in kazensko in še več družega. Predlogi pododsekovi pa o vsem tem molčijo in le nekatere drobtine mečejo Galicijanom. Če bodo Poljaki zadovoljni s tako kastrirano resolucijo, potem se pač pritožiti ne morejo, če jih velika večina narodov avstrijskih imenuje „politične komedijante“. Časniki sicer danes trdijo, da Poljaki ne sprejmejo od centralistične klike jim namenjenih krhljev — al kdo se more zanašati na Poljake? Radoveden zato ves svet pričakuje rešitve te najvažnejše stvari sedanjega državnega zbora.

— Finančni odsek je unidan pretresal iz državnega proračuna za letošnje leto „subvencije“ (podpore) zakladom zemljiške odveze nekterih dežel, namreč brezobrestna posojila, ki iz državnega denarja dobivajo Galicija, Bukovina, Istria in Kranjska. — Ekscelesca dr. Herbst se je posebno znosila nad deželo kranjsko; v proračunu se nahaja 79.719 gld., ki naj se dadó kot posojilo brez obresti, po dopisu finančnega ministerstva naj bi se pa to posojilo povikšalo na 100.701 gold. Dr. Herbst v svoji „sveti jezi“ je pa temu nasproti predlagal, naj se dovoli le 40.000 gld. In ostali odsekovci so mu pritrdili.

*Hrvaško.* — Ban Bedeković je tedaj šel in ž njim dr. Suhaj, pa šli bodo vsi le nekoliko pošteni magjaroni, ostali bodo le, kakor „Südsl. Ztg.“ misli, draživci, goli sebičneži in služboborci. Kot pravo pustno burko so narodnjaki sprejeli glas, da po odstopu Bedekovića ima bana namestovati glasoviti finančni ravnatelj Vakanović! Drugače kakor z glasnim krohotom se pač nikjer ne bode sprejel ta najnovejši plod vélike modrosti Peštanskih gospodov.